

A Debreceni Városi Könyvtár köszönetet mond az UPC Magyarország Kft-nek, a Gamestar Magazinak, a PC World Magazinak és Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának a program sikeres megvalósításához nyújtott támogatásukért.

Biró Ildikó–Csehely Edit
www.dbvk.hu/fiesta

A könyvtár többet tud, mint gondolnád...

Hagyomány, hogy március utolsó napjaiban a magyar könyvtárak az internet népszerűsítésére 'fiestát' szerveznek. A számtalan program, rendezvény, játék és tanfolyam célja az internet emberközeli hozása, legyen az az ember falusi néni, tartós munkanélküli, vagy éppen „magabiztosan bizonytalan” kamasz. Minden év egy-egy témát emel fókuszba, 2007-ben ilyen volt az e-ügyintézés, az idén pedig a gyerekek és a net viszonya, mottó: Ne cs@k lójj a neten!

A hazai (egyre inkább elbulvárosodó) média sugallatára sok tiniben, kamaszban alakul ki az a vélemény, hogy a „Szilikon-völgyben” érvényesülhet majd felnőttként. Egybecseng ezzel, amit *Pintér Róbert* az *egyszervolt.hu* képviseletében említett a fiesta zárókonferenciáján: a tizennégy év alatti korosztály kedvenc tévéműsora a Mónika-show. Azonban a szülők, az oktatási rendszer, a könyvtárak alternatívaként a Szilícium-völgy felé is terelhetik ezeket a gyerekeket.

A kicsit meghökkentő felütés – hátha így többen olvasák végig a cikket, furfangoskodik a szerző – csak félig-meddig tréfa, a kilencedik Internet Fiesta nem véletlenül szólította meg ezt a korosztályt. Számtalan lehetőséget, de veszélyt is jelent az internet. A felnőttek – analógiát használva – talán a tűzzel való bánásmódot is könnyebben tanítják meg a gyerekeknek, mint a világháló helyes használatát. Ebben igyekeztek segíteni idén a könyvtárak, így a fővárosi könyvtárak is.

Fiesta a számok tükrében

Budapesten a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 37 fiókja csatlakozott a fiestához (a fővárosban emellett még másik hat intézményben voltak programok), egy további helyszín pedig a virtuális tér, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) internetes portálja volt. A tagkönyvtárak saját jogon dönthettek a csatlakozásról (a fiókok kétharmada kapcsolódott be), minden könyvtártípus képviseltette magát, a kis könyvtáraktól a Központi Könyvtárig. Március 26-ától 31-éig mintegy száz alkalommal, százötven féle programot szerveztek könyvtáraink.

A jó dolgokat folytatni kell...

A fiestás hagyományok nyomán, az adott év kínálta tematikán túl, a bevált programelemek nálunk is megjelentek. Tréfásan az E-számokra utalva igyekeztünk bemutatni, hogy vannak jó „E-betűsők” is (e-ügyintézés, e-book-ok; e-olvasótermi szolgáltatások; e-kereskedelem; e-bankolás stb.). Rendszerszemlélet is megjelent a tervezésben, a tavalyi *Könyvtárak összefogása a társadalomért* kezdeményezéseit is sokan vitték tovább.

Speciális tanfolyamokat (kismamáknak, munkanélkülieknek, nyugdíjasoknak), szabad internethasználatot, webkettes lehetőségek bemutatóinak sorát találhattuk a rendezvénykínálatban, de ezekről most részletesebben nem beszélnek, hi-

szen ez az év nem erről szólt igazán, és ezeket sok helyen elmesélték már.

Egy újdonságot azonban említenék, ez a Zenei Könyvtárhoz kapcsolódik, egy ottani kolléga, *Bándoli Katalin* beszámolóját idézem: *A zenei felsőoktatásban tanulók között nagy arányban fordulnak elő olyanok, akik nem tudják használni az adatbázisokat. Ezért arra gondoltunk, hogy ezen a téren megpróbáljuk biztosítani számukra a képzést, hogy egyenlő eséllyel indulhassanak el az információszerezés rögzös útján. Számukra a legfontosabb feladatok a következők: dolgozataikhoz anyagot kell gyűjteni, ösztöndíj után kell kutatni és állást keresni. [...] Mivel a „főpróba” kedvező volt, ezért állandó szolgáltatást fogunk kialakítani. Ami a legfontosabb, van hajlandóság az olvasókban, hogy együtt építsünk egy adatbázist, amiben próbajátékok és ösztöndíjak szerepelnek majd. Nagyon fontos lépés volt ez az esélyegyenlőség biztosítása felé, és nagy lépés a könyvtár 2.0 felé is.*

„Célkeresztben a gyerekek”

2008 a gyerekről szólt, így a programtervezéskor is rájuk gondoltak elsősorban könyvtárosaink. Volt azonban néhány kiemelendő kezdeményezés.

Tiniportál

Az első magához a FSZEK portálhoz kapcsolódik. A lassan négymilliós összlátogatottságú könyvtári portál rendelkezik „gyerekkiadással”, most pedig egy tini alportál van születőben. A könyvtárak mostanság kezdik el felfedezni, hogy igen mostohán bántak ezzel a korosztállyal; a gyerekkönyvtár látogatói közül sok helyen kilógnak, a felnőttek között viszont idegenül érzik magukat. A gyerekportál sikere (túl a 380 ezredik látogatón) és a fenti tények alapján gondoljuk úgy, hogy van értelme színvonalas tiniportált indítani. Ennek tervezésébe bevontuk a kamaszokat is. Webdesign-pályázatot hirdettünk meg, ennek eredménye hamarosan látható lesz.

Részlet a kiírásból:

- Ha tudsz honlaptervet készíteni és szeretnél beleszólni, hogyan nézzen ki egy neked szóló honlap, akkor készíts egy pályázatot!
- Ha van rá módod, akkor webszerkesztővel, ha nincs, akkor lehet doc vagy rtf formátumban, vagy akár rajzlapon, kézzel készítve.

- Milyen menüpontokat látnál egy könyvtári oldalon?
- Ötletek ezen pontok alpontjaira és jópofa elnevezésükre is.
- Milyen egyéb lehetőségeket képzelsz el?

10+ blog

Börzsöny utcai könyvtárunk néhány hónappal ezelőtt indította 10+ elnevezésű blogját tizenéves olvasóinak (www.fsze.hu/tizplusz). Egy közös blogról beszélünk, melyet – néhány szabály betartásával – a gyerekek és a könyvtárosok közösen szerkesztenek. Angolszász nyelvterületen, főként az Egyesült Államokban ez nem újdonság, sokat hallani az ún. TAG-okról (teen advisory group). Hasonló született ebben a könyvtárban, MAG-nak (megmondó alakok gyülekezete) titulálva a résztvevők csoportját. A MAG havonta, egy szombat délután tartja összejövetelét. A mostani foglalkozás *A hálózat csapdájában* címmel az internet sötét oldalára igyekezett felhívni a figyelmet.

Varga Lilla beszámolójából: *Két problémakört próbáltunk meg feldolgozni a magunk módján: a vírus- és az adatvédelmet. Először fontos fogalmakat tisztáztunk, olyanokat mint: vírus, spam, féreg, trójai, adathalászat, kémprogramok, malware stb. Majd átvettük, hogyan is védekezhetünk mindezek ellen. A hangsúly viszont a közös alkotó munkán volt.*

Filmen, képregényben és plakáton dolgoztuk fel a fenti fogalmakat és a mögöttük rejlő veszélyeket. A filmes csoport komoly forgatókönyvet készített néhány perces jeleneteihez, majd egyszerű digitális kamerával le is forgatta azokat. A képregényesek szintén előre megtervezték a történetet, majd a kepregenygyar.hu oldalon hoztak létre egy az eredeti elképzelésükre megtévesztésig hasonlító sorozatot. A plakátkészítők pedig ügyesen oldották meg saját fogalmaik megjelenítését egyetlen hatalmas papírlapon. Az elkészült anyagok a YouTube-on is megtekinthetők.

A 10+ MAG-jának összejövetelét követte végig és dolgozta fel az Info-Generáció(k) című műsor (m2; adásnap: 2008. április 11.)

LAN-party. Birodalmak harca

– *harcosok birodalma Rákoscsabán*

Már harmadik alkalommal léphettek be játékos kedvű olvasóink virtuális játszóterünkbe,

hogy összemérjék tudásukat egymással, illetve a számítógéppel. A nagysikerű LAN-partyk több korosztályt vonzanak immáron sokadszorra, és a jó hangulatú, vidám társaság örömmel „költözik be” a könyvtárba a saját számítógépeivel és monitorjaival.

Így szólt a felhívás: *Ha a te szádból is elhangzik olykor a „heccsát”, tudod, mi az a „tímszpík” és úgy érzed, szívesen „dzsoin”-olnál egy „fájnd szerver” után némi „freg”-ért, ne habozz és gyere el a következő alkalommal!*

Ez már Tool-zás!

Lőrincen foglalkozássorozatot hirdettünk középiskolásoknak, ahol on-line kép-, videó- és hangszerkesztő programokat, médiakonvertáló, dokumentumszerkesztő alkalmazásokat lehetett megismerni egyéni foglalkozásokon (többek között a SplashUp, a FlauntR, a Media Convert, a Picasa, az Audacity, a Google Docs, az Adobe Photoshop Express, a Nero programot mutattuk be). A tervek szerint ilyen egyéni „továbbkép-zésre” később is lesz lehetőség.

Bemutató foglalkozások

Nagyon sok bemutatót szerveztek könyvtáraink, ilyen volt például a *Linkóci kalandjai a neten* és a *Mesekuckó a neten* foglalkozás a kőbányai könyvtárban; de hasonló foglalkozások voltak a Pesti úttól Kelenföldig, a Kossuth Lajos utcától Csepelig nagyon sok helyen. A teljesség igénye nélkül néhány bemutatott oldal: levendulane.hu, kiskobak.hu, cimborahu, egyszervolt.hu, energiasuli.hu, mese.lap.hu, mesebirodalom.hu, puska.hu, jegyzetek.hu, jojatek.hu, olvasnijo.hu, wikipedia. A Boráros téren *Programszervíz* címmel hirdettünk olyan foglalkozást, mely a kamaszoknak kívánt segítséget nyújtani a szabadidő hasznos eltöltéséhez, programszervezéshez.

Játékok

A Sárkányos Gyerekkönyvtár játécai, pályázatai címszavakban:

- Kincskeresés (a Központi Könyvtár weboldalán elrejtett versrészleteket kellett megkeresni)
- Ki hol olvas? (fotópályázat)
- Összekevert versek
- Az internet mint a tudás forrása (ismeretterjesztő feladványok)
- Hol lógsz a legszívesebben? (netes helykereső)

- Internet OTTÓ (totó)

Csepeli, Sétáló utcai könyvtárunk pedig *Aki keres, az talál! Te tudod, hol keresd?* címmel állított össze színvonalas tesztet.

Összegzés

A fentiekben tényleg csak mozaikszerűen lehetett felvillantani érdekesebb programokat. Összegzőként elmondható, hogy a gyerekekkel kapcsolatban az interaktivitásnak, a kreativitásnak hatalmas szerepe van, nem véletlen, hogy az ilyen programokon volt a legjelentősebb érdeklődés.

A rendezvények általános tapasztalata pedig az, hogy sokat beszélünk a digitális szakadékról, mely felett a könyvtárak hidat próbálnak verni (van is még bőven teendőnk a felzárkóztatásban), de ma már tudomásul kell vennünk, hogy azokkal is kell foglalkoznunk, azokat sem engedhetjük el, akik „túljutottak a szakadékon”. Őket kell meggyőznünk arról, hogy a könyvtár (a könyvtáros) többet tud, mint az olvasó gondolná... Ez igazi kihívás!

(A cikk a fiesta zárórendezvényén elhangzott beszámoló szerkesztett változata. A képet az adott intézmény munkatársai bocsátották rendelkezésemre.)

Farkas Ferenc

Fedezd fel a könyvtárat s a benne rejlő csodákat!

Éjszakai akadálytúra a Bródy Sándor Könyvtárban, Egerben és a neten

Gyermekzsivaj a könyvraktárban, hálósákban szundikáló gyerekek a Böngészőben, polcok előtt árválkodó bakancsok a helyismereti részlegben. Nem mindennapi látvány egy könyvtárban! Hogy kerül mindez a könyvek birodalmába?

A válasz egyszerű: Internet Fiestát rendeztünk március utolsó hetében, melynek kiemelkedő programja a Fiesta-Siesta volt, egy nagyszabású éjszakai akadálytúra a Bródy Sándor Könyvtárban, Egerben.

A minden évben megrendezett, az internetet népszerűsítő országos rendezvénysorozat idén a gyermekeket helyezte a középpontba. Ne csak lógj a neten! – hangzott a programsorozatra fel-